

‘Bemiddeling was voor mij een openbaring’

Na bijna 40 jaar ervaring als advocaat hangt Koenraad Timmerman (65) uit Kessel-Lo eind dit jaar zijn toga aan de haak. Hij blijft weliswaar nog actief als bemiddelaar in relationele familiezaken, waarmee hij bij de start in de jaren '90 een van de pioniers was in Vlaanderen. Om die bemiddelingstrajecten te faciliteren pleit hij ervoor het wettelijk mogelijk te maken dat kinderen op twee adressen gedomicilieerd kunnen worden, en voor een meer werkbare regelgeving rond verblijfs- en onderhoudsgeldregelingen.

Luc Vanheerentals

De kiemen voor de sociale bewogenheid die de carrière van Timmerman kenmerkt worden in de jaren '70 gelegd in het Jezuïetencollege van Aalst. ‘Het was in die tijd een redelijk elitaire school met toch al openingen naar een meer progressief gedachtegoed. Ik was toen sterk geïnteresseerd in sociale bewegingen, meer bepaald in de onlusten ten tijde van het Daensisme in Aalst. Ik schreef mijn eindwerk over proletarische bewegingen in Aalst. Ik wou na de humaniora eerst politieke en sociale wetenschappen studeren, maar men adviseerde mij voor een wat ruimere opleiding zoals rechten te kiezen omdat je met dat diploma alle richtingen uit kon. Het recht bleek bovendien een uitstekende hefboom om de samenleving in een meer sociale richting te sturen’, aldus Timmerman.

Hij start in 1977 de opleiding aan de Leuvense rechtsfaculteit met het idee om later in het gevangeniswezen te werken. ‘Het stond toen als een paal boven water dat ik nooit advocaat zou worden want die burgerlijke wereld interesseerde mij niet.’ Nog tijdens zijn studie wordt hij lid van het beschermcomité van het gevangeniswezen en zoekt hij gevangenen op. Hij wordt ook actief in de Wetswinkel. Als hij na zijn rechtenstudies op het Instituut voor Strafrecht en Criminologie van de KU Leuven zijn burgerdienst doet, begint hij op aanraden van de professoren Tony Peters en Lieven Dupont criminologie te studeren. Tijdens zijn burgerdienst wordt hij ook bestuurslid van Justitueel Welzijnswerk dat in Leuven pionierswerk verricht met een aanbod van vroeghulp om gedetineerden voor te bereiden op de vrijlating, bemiddeling tussen daders en slachtoffers in strafzaken en slachtofferhulp. Justitueel Welzijnswerk ging ondertussen op in het Centrum Algemeen Welzijnswerk.

ADVOCATUUR ALS MIDDEL

Op aanraden van Lieven Dupont opteert hij in het najaar van 1984 alsnog voor de advocatuur en begint zijn stage aan de Leuvense balie. ‘Ik heb mij laten overtuigen door argumenten dat ik op die manier echt iets kon betekenen voor individuen en op beleidsniveau dingen structureel veranderen. Ik bleef iemand die als jurist en advocaat ruimer dacht dan het bijstaan van cliënten.’ Zo zal hij in de jaren '80 Tony Peters opvolgen als voorzitter van Justitueel Welzijnswerk, een functie die hij vijf jaar zal waarnemen. In die periode krijgt hij ook de kans om in de Sociale School in Heverlee aan welzijns- en gezondheidswerkers les te geven over strafrecht, sociale zekerheidsrecht en burgerlijk recht. Na verloop van tijd schrapte de Sociale School, dat momenteel deel uitmaakt van UCLL, het strafrecht uit het curriculum.

Na zijn stage aan de balie richt Timmerman in 1987 samen met drie collega's de eerste advocatenmaatschap op in Leuven. ‘Het voordeel daarvan is specialisatie. Het is immers onmogelijk om alle rechtstakken te beheersen. Ik ben op één uitzondering na mijn hele carrière actief geweest in dergelijke maatschappen.’ Als advocaat doet hij slechts in beperkte mate strafrechtzaken. ‘Gaandeweg liet ik die zaken in de maatschap over aan andere advocaten die zich daarin gespecialiseerd hadden. In de beginperiode was ik door mijn contacten met ACV'ers op de Sociale Hogeschool vooral bezig met arbeids- en socialezekerheidsrecht. Als vakbondsadvocaat van het ACV heb ik decennia lang zaken van werknemers tegen allerlei instellingen gepleit. Bijvoorbeeld ook ontslagen van beschermde werknemers en van schijnzelfstandigen die hun rechten als loontrekkende opeisten kwamen op mijn pad.’ In 1995 wordt hij plaatsvervangend rechter in de Leuvense arbeidsrechtbank.

In 1997 wordt Timmerman actief als bemiddelaar. Na het volgen van de opleiding bemiddeling in familiezaken aan Kontrapunt in Gent is hij een van de eerste erkende advocaten-bemiddelaars in Vlaanderen. ‘Het was voor mij een openbaring. Ik besepte dat dit was wat ik wou. Ik heb altijd gezocht naar het snijpunt tussen recht, communicatie, psychologie en menselijke verhalen. Vrij snel kreeg ik doorverwijzingen van mensen die een familiaal geschil via bemiddeling buiten de rechtbank wilden oplossen. We werkten toen heel wat overeenkomsten uit die geen expliciete juridische basis hadden. In die tijd waren de mensen rijp voor een alternatieve aanpak, terwijl de wetgever nog niet gevolgd was. Ik heb mijn bemiddelingszaken overigens steeds beperkt tot burgerlijke aspecten zoals het uitwerken van een echtscheidingsregeling voor de kinderen, het verblijf, de financiële aspecten...’

GEDULDIG LUISTEREN

Als Timmerman in 1999 voor de Leuvense balie de openingsrede van het gerechtelijk jaar houdt over bemiddeling is er nauwelijks respons en horen vele aanwezigen 'het in Keulen donderen'. Sindsdien is er veel veranderd. Zo werd in 2014 de familierechtbank in het leven geroepen aan wie de bemiddelaars hun overeenkomsten voorleggen. 'Als de erkende bemiddelaar de overeenkomst mee ondertekent, kan die door de rechtbank niet meer gewijzigd worden, behalve bij inbreuken op de openbare orde. Dat geeft de bemiddelaar een behoorlijke positie want wat je opstelt wordt bekrachtigd als vonnis.'

'Wat bemiddelingen in vergelijking met vroeger veel meer kans op slagen geeft, is de invoering van de schuldloze echtscheiding, de tweeverblijfsregeling (het verblijfsco-ouderschap) en de sterke vereenvoudiging van de procedure. De echtscheiding is momenteel al twee of drie maanden na de ondertekening van de bemiddelingsovereenkomst een feit.'

Timmerman vond gaandeweg een eigen methodiek om met twistende familieleden tot een gesprek te komen. 'Als mensen vrijwillig bij mij in bemiddeling komen, lukt het in 99 procent van de gevallen om een overeenkomst te sluiten. Als ik door de rechtbank als bemiddelaar aangesteld wordt, na akkoord weliswaar van de partijen, is de kans op welslagen minder groot.' Voor het succesvol afronden van een bemiddeling zijn minimaal zes à zeven sessies nodig van 1,5 uur elk. 'Vorige maand heb ik echter een bemiddeling pas met succes kunnen afronden na 21 sessies. Om de standpunten te kunnen verzoenen moeten de betrokkenen vaak eerst heel kleine stapjes zetten. Een van de grootste eigenschappen waarover de bemiddelaar moet beschikken is geduldig luisteren.'

Ondank het feit dat de wetgeving de afgelopen decennia positief evolueerde zijn er volgens Timmerman nog enkele hiaten. 'Dat kinderen maar op één adres kunnen gedomicilieerd worden is vaak een heel gevoelig thema waarover lang gediscussieerd wordt. In veel gevallen is men immers bereid tot co-ouderschap en een tweeverblijfsregeling. Waar het kind gedomicilieerd wordt, heeft consequenties voor het groeipakket, belastingaftrek enzovoort... Het zou helpen mocht de wetgever dat aanpakken.' Een ander heikel punt is de berekening van het onderhoudsgeld. 'De rechtspraak heeft daarvoor formules ontwikkeld op basis van beschikbare middelen, begroting van kinderkosten en dergelijke. Het zou goed zijn mochten de parameters om het onderhoudsgeld objectief en redelijk te bepalen meer gedetailleerd in de wet worden vastgelegd.'

Ook na zijn 65e blijft Koenraad Timmerman aan de slag als bemiddelaar. 'Ik zal de bemiddelingen niet langer organiseren in de context van een druk advocatenkantoor maar in mijn privé-bemiddelingspraktijk in Kessel-Lo, wat het voor de betrokkenen en mezelf meer relax maakt.' Sinds 2021 is Timmerman overigens ook gerechtelijk trajectbemiddelaar bij de Leuvense familierechtbank. 'Het is de familierechter die ons vraagt om mensen, nadat ze de zaak ingeleid hebben, te informeren over mogelijke andere trajecten voor de behandeling van hun probleem zoals onderhandelen met (collaboratieve) advocaten, bemiddeling of een procedure voor de Kamer voor Minnelijke Schikking. De wetgever verplicht de rechter sinds enkele jaren om dat te doen.' Hij blijft voorts ook actief in de Vlaamse Vereniging voor Familiale Bemiddeling, Uw bemiddelaars en het Forumbemiddeling Leuven.

Luc Vanheerentals is freelance journalist.

Ik heb altijd gezocht naar het snijpunt tussen recht, communicatie, psychologie en menselijke verhalen.

NAAM:

Koenraad TIMMERMAN

°1959

LOOPBAAN:

- Licentiaat Rechten KU Leuven (1982)
- Advocaat Balie Leuven (sinds 1984)
- Deeltijds Lector UCLL (1984-2022)
- Vennoot Kwartsadvocaten Leuven
- Plaatsvervangend Rechter (sinds 1995)
- Erkend bemiddelaar in Familiezaken (sins 1997)